

Kunnan diaarin tutkimustapaa koskevan asian ratkaiseminen

Kunnanhallitus 18.08.2025 § 174

118/00.01.02.04/2025

Itä-Suomen hallinto-oikeus on päätöksellään 9.7.2025 (1533/2025) siirtänyt kunnan diaarin tutkimista koskevan vaatimuksen kunnan toimivaltaiselle viranomaiselle julkisuuslain mukaisessa järjestyksessä ratkaistavaksi.

Asia käsiteltiin aiemmin osana laajempaa asianosaisen vaatimusta ja tällöin kunnanhallituksen 19.5.2025 (§ 113) päätöksessä oli normaali valitusosoitus, jossa ensimmäisenä muutoksenhakeina on oikaisuvaatimus kunnanhallitukselle. Kunnanhallitus käsitteli oikaisuvaatimuksen 2.6.2025 (§ 141).

Itä-Suomen hallinto-oikeus toteaa ratkaisussaan 9.7.2025 (1533/2025), että siltä osin kuin kunnanhallitus on valittajan esittämien muiden vaatimusten osalta päättänyt, etteivät vaatimukset aiheuta toimenpiteitä, päätös on asiasisällöltään rinnastettava kuntalain 136 §:ssä tarkoitettuun vain valmistelua koskevaan päätökseen. Kunnanhallituksen ei siten olisi tullut ottaa oikaisuvaatimusta ollenkaan käsiteltäväkseen. Tämän vuoksi Itä-Suomen hallinto-oikeus kumosi kunnanhallituksen päätöksen 2.6.2025 (§ 141) ja siirsi diaaritietojen tutkimistapaan liittyvän asian ratkaisemisen kunnan toimivaltaiselle viranomaiselle julkisuuslain mukaisessa järjestyksessä ratkaistavaksi. Julkisuuslain mukaisesti ratkaistuna kielteisessä päätöksessä tulee olla valitusosoite suoraan hallinto-oikeuteen, eli muutoksenhaku poikkeaa normaalista oikaisuvaatimusvaiheen sisältävästä muutoksenhakuprosessista.

Asianosainen on tehnyt helmikuusta 2023 alkaen useita tietopyyntöjä, joihin on vastattu normaaleilla tavoilla ja lisäksi hänelle on tarjottu mahdollisuutta sopia aika, jolloin sähköistä diaaria voidaan selata kunnan avustavan henkilön kanssa.

Vaatimuksessaan 24.4.2025 asianosainen vaatii, että "...kunnan diaari tutkiminen sallitaan esteettömästi ja ilman tutkimista rajoittavia välikäsiä, täysin hallintolain ja julkisuuslain määräysten mukaisesti." Kunnanhallituksen päätökseen 19.5.2025 (§ 113) tehdyssä oikaisuvaatimuksessa asianosainen vaatii, että "Kunnan diaari avataan kuntalaisten tutkittavaksi ilman rajoituksia hallintolain 31 §:n ja julkisuuslain (621/1999) 6 §:n ja 12 §:n mukaisesti." Asianosainen vaatii käytännössä omia tunnuksia kunnan sähköiseen asianhallintajärjestelmään.

Kunnan diaarin tutkimista ei ole estetty, vaan kysymys on tietojen antamistavasta, josta säädetään julkisuuslain 16 §. Kyseisessä pykälässä todetaan muun muassa, että ”Viranomaisen asiakirjan sisällöstä annetaan tieto suullisesti taikka antamalla asiakirja viranomaisen luona nähtäväksi ja jäljennettäväksi tai kuunneltavaksi tai antamalla siitä kopio tai tuloste.”

Asianosaista on ohjeistettu varaamaan aika diaarin tutkimiseksi. Lainsäädäntö ei edellytä käyttöoikeuden antamista yksityishenkilölle viranomaisen sähköisiin tiedostoihin, eikä esimerkiksi kunnan käyttämässä asianhallintaohjelmassa ole mahdollisuutta antaa selailuoikeutta. Kunnan on huolehdittava, että salassa pidettävä tieto ei paljastu. Asianosaiselle on useita kertoja ehdotettu ajan varaamista, jolloin käyttöoikeudet omaava henkilö voi avustaa diaarin tutkimisessa. Asianosainen ei ole varannut aikaa sen jälkeen kun 10.1.2024 oli tutkimassa vastaavalla tavalla omiin asioihinsa liittyviä asianhallintaohjelmaan tallennettuja dokumentteja.

Edellä kuvatuilla perusteilla asianosaisen vaatimukseen tietojen antamistavasta ei voida suostua. Asianosaisen tietopyyntöihin on vastattu normaaleilla tavoilla ja lisäksi hänelle on toistuvasti tarjottu mahdollisuutta sopia aika, jolloin sähköistä diaaria voidaan selata kunnan avustavan henkilön kanssa.

Tämä kunnanhallituksen päätös on vastaus asianosaisen 24.4.2025 tekemään vaatimukseen kunnan diaarin tutkimistavasta. Koska päätös diaarin tutkimistavasta on kielteinen, asianosaisella on julkisuuslain mukainen mahdollisuus hakea muutosta tähän päätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen.

Kokousasian liitteenä asianosaisen alkuperäinen vaatimus 24.4.2025, kunnanjohtajan sähköpostivastaus 6.5.2025, asianosaisen oikaisuvaatimus 21.5.2025, Liperin kunnanhallituksen päätös 2.6. (§ 141) sekä Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 9.7.2025 (1533/2025).

Valmistelija	Kunnanjohtaja
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, että 1. asianosaisen vaatimukseen diaarin tutkimistavasta ei voida suostua esittelytekstissä kuvatuin perustein. 2. asianosaiselle ei avata tunnuksia kunnan sähköiseen asianhallintajärjestelmään, joka sisältää myös kunnan sähköisen diaarin.

Kunnanhallitus katsoo, että Liperin kunta on vastannut kaikkiin asianosaisen yksilöityihin tietopyyntöihin ja tarjonnut lisäksi

mahdollisuutta sopia aika ja tulla paikanpäälle selaamaan sähköistä asianhallintajärjestelmää siten, että paikalla on kunnan avustava henkilö, jolla on oikeudet sähköiseen asianhallintajärjestelmään. Julkisuuslain mukainen julkisuus ja tiedonsaantioikeus voidaan toteuttaa tällä järjestelyllä.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote

asianosainen

Lisätietoja

kunnanjohtaja p. 050 464 6663